

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analysis Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกับวิทยากรและของผู้บริหารและวิทยากรที่เคยร่วมกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคมกับผู้บริหารและวิทยากรที่ใหม่เคยร่วมกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

สมมติฐานในการวิจัย คือ ความคาดหวังของผู้บริหารกับวิทยากรเกี่ยวกับให้บริการวิชาการแก่สังคมไม่แตกต่างกันและความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรที่เคยร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมกับผู้บริหารและวิทยากรที่ใหม่เคยร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมแตกต่างกัน

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยคือ วิทยาลัยพยาบาล ผู้บริหารและวิทยากรของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลในปีงบประมาณ 2537 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบ Stratified Single Stage Sampling จำนวน 12 แห่งคือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนวธิระ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิจลบุรี วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครคีรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนะเขว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนินครังจำนวนทั้งสิ้น 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 การให้บริการวิชาการแก่สังคม จำนวน 9 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมี 2 คน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคาดหวังในการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 67 ข้อ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน ทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Coefficient of Alpha) โดยนำมาทดลองกับผู้บริหารและวิทยากรที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส 2 และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครปฐม รวม 30 คนได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 0.93 และเมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว นำมาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุดอีกครั้ง ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยบางส่วนเก็บคืนด้วยตนเองบางส่วนรับคืนทางไปรษณีย์แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 384 ฉบับได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 352 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 91.67 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/pc+ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) การวิจัยครั้งนี้ตั้งระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1.1 นโยบายเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคม

วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นตัวอย่างประชากรมีจำนวน 12 แห่ง มีนโยบายสนับสนุนจากต้นสังกัดเกี่ยวกับการให้บริการแก่สังคมมากที่สุดจำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.67 ไม่มีนโยบายสนับสนุน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.33 มีแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75 ไม่มีแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม

3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25 ฝ่ายที่รับผิดชอบงานบริการวิชาการแก่สังคมโดยตรงมีมากที่สุดจำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่มีฝ่ายที่รับผิดชอบโดยตรง 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ลักษณะการรับผิดชอบในรูปแบบของคณะกรรมการ/อนุกรรมการมากที่สุดจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58.33 ในปีงบประมาณ 2537 มีโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด จำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 ไม่มีโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมจำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ไม่ได้กำหนดเป็นโครงการมากที่สุดจำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 ไม่มีโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ไม่ได้กำหนดเป็นโครงการจำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือค่านบุคลากรปัญหาอัตราค่าจ้างมีจำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือค่านงบประมาณปัญหาเรื่อง เงินมีจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50

1.2 การให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 ลักษณะที่ 1 การให้บริการวิชาการแก่สังคมที่เป็นโครงการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุขที่เป็นตัวอย่างประชากรมีจำนวน 33 โครงการ มีลักษณะเป็นโครงการทั้งหมดมากที่สุดจำนวน 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 51.52 เป็นโครงการต่อเนื่อง 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 48.48

ประเภทของโครงการ มีโครงการประเภทเผยแพร่ความรู้มากที่สุด 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือโครงการประเภทร่วมมือในการแก้ปัญหาชุมชน จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.30

วัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการมากที่สุดจำนวน 27 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81.18 รองลงมาคือช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนจำนวน 22 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.67 เฝ้าหูนประสิทธิภาพของวิทยากร/นักศึกษา ส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้ประชาชน จำนวน 21 และ 20 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.64 และ 60.61ตามลำดับ

กลุ่มเป้าหมายมาจากทัศนสมบัติของผู้รับบริการ เป็นส่วนใหญ่มีจำนวน 18 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 54.54 จากทัศนสมบัติของผู้รับบริการ 15 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 45.45 แยกตามรายด้านดังนี้ตามวัย วัยเรียน/วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่มีจำนวนมากที่สุด คือ 5 โครงการ

คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุดจำนวน 8 โครงการ
 คิดเป็นร้อยละ 53.33 ตามถิ่นที่อยู่นอกเขตอำเภอที่วิทยาลัยตั้งอยู่มากที่สุดจำนวน 11 โครงการ
 คิดเป็นร้อยละ 73.33 ตามอาชีพรับราชการจำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 46.67 อาชีพ
 อื่นๆ 8 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 53.33 ตามหน้าที่รับผิดชอบวิทยากร พยาบาล ผู้บริหารการ
 พยาบาลมีจำนวนอย่างละ 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.13 ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 1 โครงการ
 คิดเป็นร้อยละ 6.67 อื่นๆ เช่นนักศึกษา 8 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 53.34

งบประมาณแข่งขันงบประมาณของวิทยาลัยมากที่สุดจำนวน 12 โครงการ
 คิดเป็นร้อยละ 36.37 รองลงมาคือจากแหล่งทุนจากองค์กรต่างๆจำนวน 10 โครงการ คิดเป็น
 ร้อยละ 30.30 จำนวนงบประมาณที่เข้าในแต่ละโครงการมากที่สุดคือ 1-10,000 บาท จำนวน 21
 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาคือ 10,000 - 50,000 บาท จำนวน 11 โครงการ
 คิดเป็นร้อยละ 33.33

ระยะเวลาดำเนินการ 1-7 วันมากที่สุด คือ 19 โครงการ คิดเป็น
 ร้อยละ 57.57 รองลงมาคือ 6 เดือนขึ้นไปจำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.30

วิธีดำเนินการมีลักษณะการดำเนินการโดยจัดทำเองมากที่สุดจำนวน
 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 51.52 และโดยความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐบาลจำนวน 12 โครงการ
 คิดเป็นร้อยละ 36.36 และร่วมมือกับเอกชนจำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.12
 การดำเนินงานจัดตามความต้องการของสังคมมากที่สุดจำนวน 19 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ
 57.57 และรองลงมาคือตามนโยบายของคณบดีและคณาจารย์และความพร้อมของสังคมจำนวน 16 โครงการ
 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.48

วิธีการให้บริการโดยการจัดนิทรรศการมากที่สุดจำนวน 16 โครงการ
 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.48 รองลงมาคือวิธีการบรรยายจำนวน 15 โครงการ คิดเป็นสัดส่วน
 ร้อยละ 45.45

เนื้อหาของโครงการ เรื่องสุขภาพอนามัยที่เกี่ยวกับเด็กมากที่สุด
 จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.30 รองลงมาคือ เรื่องสุขภาพอนามัยที่เกี่ยวกับ
 ผู้สูงอายุจำนวน 8 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.24

วิทยากร ใช้วิทยากรที่เป็นวิทยากรมากที่สุด จำนวน 23 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 69.70 รองลงมาคือนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานนอกวิทยาลัย จำนวน 16 และ 12 โครงการตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.48 และ 36.36 จากบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในสถาบันการศึกษานั้นน้อยที่สุดคือ 8 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.24

การประเมินผล มีการประเมินผลมากที่สุดจำนวน 32 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 96.97 และไม่มีการประเมินผล 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.03 รูปแบบการประเมินโดยการประเมินผลความสำเร็จของแผนงานมากที่สุดจำนวน 18 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.57 ผู้รับผิดชอบการประเมินผล คือ กรรมการในโครงการมากที่สุด จำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 78.79 และโดยผู้บริหารจำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 15.15 วิธีการประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตมากที่สุดจำนวน 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือแบบสอบถามจำนวน 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 51.52 การติดตามประเมินผลกระทำเมื่อสิ้นสุดโครงการมากที่สุดจำนวน 18 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.54 รองลงมาคือระหว่างการดำเนินการจำนวน 17 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.52

1.2.2 ลักษณะที่ 2 การให้บริการวิชาการแก่สังคมที่นำได้กำหนดเป็นโครงการ มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการมากที่สุดจำนวน 118 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.49 รองลงมาคือ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้ประชาชนจำนวน 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.13

กลุ่มเป้าหมาย นำจากทัศนสมบัติของผู้รับบริการมากที่สุดจำนวน 96 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.46 และจากทัศนสมบัติผู้รับบริการจำนวน 87 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.54 เป็นวิทยากรมากที่สุดมีจำนวน 57 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.15 รองลงมาคือการจัดนิทรรศการจำนวน 51 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 27.87

วิธีดำเนินการ จัดทำเองมากที่สุดจำนวน 144 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.69 ร่วมมือกับหน่วยงานรัฐบาลจำนวน 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.13 ร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนจำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.18

วิธีการให้บริการโดยการบรรยายมากที่สุดจำนวน 57 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.15 รองลงมาคือการจัดนิทรรศการจำนวน 51 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.87 เนื้อหา ได้แก่ โรคเอดส์ สิ่งเสพติด การปฐมพยาบาล การออกกำลังกาย มีจำนวนมากที่สุดคือ 113 ครั้ง

คิดเป็นร้อยละ 72.68 รองลงมาคือ การศึกษาพยาบาลจำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.21

2. ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรมีทั้งหมด 352 คน จำนวนเป็น 2 กลุ่มดังนี้

ผู้บริหาร จำนวน 113 คน มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุด 45 คน

คิดเป็นร้อยละ 39.82 วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่ามากที่สุดคือ 75 คน คิดเป็นร้อยละ 66.37 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไปจำนวนมากที่สุด คือ 54 คน คิดเป็นร้อยละ 47.79 ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมเคยร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ 107 คน คิดเป็นร้อยละ 94.69 ไม่เคยร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.31

วิทยากร จำนวน 239 คน มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มากที่สุด คือ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41.84 วุฒิกศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุดจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี มากที่สุด 159 คน คิดเป็นร้อยละ 66.52 ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมเคยร่วมกิจกรรมมากที่สุดจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 78.66 ไม่เคยร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมจำนวน 51 คนคิดเป็นร้อยละ 21.34

เหตุผลที่ผู้บริหารและวิทยากรร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุดคือ เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบ โดยแยกเป็นผู้บริหารจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 เป็นวิทยากรจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 เหตุผลรองลงมาคือ เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ แยกเป็นผู้บริหารจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 เป็นวิทยากรจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 65.85

อุปสรรคที่ผู้บริหารและวิทยากรพบขณะให้บริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุดคือ ไม่มีเวลาดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมเนื่องจากมีชั่วโมงสอนมาก แยกเป็นผู้บริหารจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.65 เป็นวิทยากรจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 62.35 อุปสรรคที่พบรองลงมาคือ ขาดการสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์ แยกเป็นผู้บริหารจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เป็นวิทยากรจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 70

2.2 ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขพบว่า

ค่านิยม ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้

บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ คือ การลดภาระงานด้านการสอนของ วิทยากรผู้ลงให้มีโอกาสให้บริการวิชาการแก่สังคมมากขึ้นและการกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ให้บริการ วิชาการแก่สังคมนอก เนื่องจากหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ

ด้านวัตถุประสงค์ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลางเพียง 1 ข้อ คือ เป็นการหารายได้ให้กับวิทยาลัย

ด้านกลุ่มเป้าหมาย ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ไม่จำกัดคุณสมบัติของผู้รับบริการ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ คือ จำกัดคุณสมบัติผู้รับ บริการ

ด้านงบประมาณ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน กลางจำนวน 2 ข้อ คือ งบประมาณของวิทยาลัยและค่าลงทะเบียนจากผู้รับบริการในโครงการนั้นๆ และอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ คือ จากแหล่งทุนอื่นๆ จากต่างหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ

ด้านระยะเวลาดำเนินการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการ ให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อคือ 8-14 วันและอยู่ในระดับมากคือ 1-7 วัน

ด้านวิธีดำเนินการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ วิทยาลัยจัดทำเอง

ด้านวิธีการให้บริการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการ ให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การบรรยาย

ด้านเนื้อหา ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 7 ข้อและอยู่ใน ระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การบริหารการพยาบาล

ด้านวิทยาการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านการประเมินผล ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกับวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน เป็นรายข้อ พบว่า

ด้านนโยบาย ความคาดหวังของผู้บริหารกับวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านนโยบาย โดยรายข้อจำนวน 9 ข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 1 ข้อ คือ การกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ให้บริการวิชาการแก่สังคมนอก เหนือจากหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านวัตถุประสงค์ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านวัตถุประสงค์รายข้อมี 8 ข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 1 ข้อ คือ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้ประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านกลุ่มเป้าหมาย ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านกลุ่มเป้าหมายรายข้อทุกข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านงบประมาณ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านงบประมาณรายข้อทุกข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านระยะเวลาดำเนินการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านระยะเวลาดำเนินการรายข้อมีจำนวน 5 ข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 1 ข้อ คือ ระยะเวลา 8-14 วันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านวิธีดำเนินการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านวิธีดำเนินการ รายข้อมีจำนวน 4 ข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 1 ข้อ คือ วิทยาลัยจัดทำเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านวิธีการให้บริการ ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้านวิธีการให้บริการ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย จะนำเสนอเรียงตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1. นโยบายเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคม ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยพยาบาลจำนวน 11 แห่ง มีนโยบายสนับสนุนจากต้นสังกัดเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคม จากตัวอย่างประชากร 12 แห่ง ซึ่งการมีนโยบายสนับสนุนนี้เป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (2535-2539) ได้กำหนดนโยบายด้านการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ดังนี้ "การขยายขอบเขตการบริการวิชาการด้านการพยาบาลและสุขภาพอนามัยของสถาบันการศึกษาพยาบาลให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น โดยเน้นการประสานงานและการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ" และ 9 แห่งมีแผนงานการบริการวิชาการแก่สังคม มีฝ่ายที่รับผิดชอบการบริการวิชาการแก่สังคม 8 แห่ง

2. ปัญหาและอุปสรรค พบว่าด้านบุคลากรโดยเฉพาะด้านอัตราค่าจ้างมีจำนวนถึง 10 แห่ง และปัญหาที่พบบ่อยมากคือด้านงบประมาณโดยเฉพาะเรื่องการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิสัน จุมปาแพด (2519) ที่พบว่า ปัญหาในการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่สำคัญได้แก่บุคลากรไม่เพียงพอ มีงานสอนมากเกินไป ขาดงบประมาณ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ศิริชัย อิศระโชติ (2527) ก็พบปัญหาและอุปสรรคนี้ ดังนั้นปัญหาดังกล่าว จึงควรได้รับการแก้ไขตั้งแต่ระดับนโยบายที่ชัดเจนลงมาถึงระดับหน่วยงานมีการจัดหาบุคลากรให้เพียงพอ มีการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 ลักษณะที่ 1 การให้บริการวิชาการแก่สังคมที่กำหนดเป็นโครงการ มีรายละเอียดดังนี้ ตัวอย่างประชากรมี 33 โครงการ มีลักษณะเป็นโครงการใหม่ 17 โครงการ โครงการต่อเนื่อง 16 โครงการ มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการมากที่สุดจำนวน 27 โครงการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ เทียมเดช (2521) พบว่า กลุ่มผู้บริหารการศึกษาและครูให้ความสำคัญแก่การบริการด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการไว้เป็นอันดับหนึ่ง และผลการวิจัยของ เสริมศรี ไซยสร (2523) ก็พบว่า จุดมุ่งหมายของโครงการบริการวิชาการส่วนใหญ่มุ่งเพิ่มความรู้ให้ประชาชนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน

จำนวน 22 โครงการ และเพิ่มทุนประสบการณ์ของวิทยากรและนักศึกษาจำนวน 21 โครงการ และส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้ประชาชนจำนวน 20 โครงการ จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นบนด้านการศึกษาให้ความรู้ทางวิชาการ เนื่องจาก เป็นแหล่งที่มีผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถด้านการถ่ายทอดความรู้ กลุ่มเป้าหมายไม่จำกัดคุณสมบัติของผู้รับบริการ 18 โครงการ ซึ่งเป็นการให้บริการในทุกกลุ่มเป้าหมายในเนื้อหาที่ใหม่เจาะจง งบประมาณจะใช้งบของวิทยาลัยถึง 27 โครงการ หากให้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ ดังเช่นผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ บุณทริก (2527) พบว่า ปัญหาในการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่สำคัญที่สุดคือปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการหางบประมาณจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นมาสนับสนุนโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ระยะเวลาการดำเนินการมีผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นว่าไม่สามารถระบุได้ชัดเจน ซึ่งแล้วแต่ลักษณะของแต่ละโครงการวิธีดำเนินการโดยการจัดทำเองตามความต้องการของสังคมมากที่สุดมีจำนวนถึง 17 โครงการ ซึ่งถือว่าเป็นการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด วิธีการให้บริการใช้การจัดนิทรรศการมากที่สุดจำนวน 16 โครงการ ดังที่ พูลสุข มาลาทอง (2529) พบว่าการจัดนิทรรศการทางวิชาการเป็นรูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่พบมากที่สุด เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องสุขภาพอนามัย อาจเนื่องจากผู้ให้บริการเป็นบุคลากรที่มีพื้นฐานความรู้ด้านการพยาบาล วิชาการเป็นวิทยากรมากที่สุดจำนวน 23 โครงการ เนื่องจากเป็นหน้าที่โดยตรงและเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ สำหรับการประเมินผลพบว่าการประเมิน 32 โครงการ นับว่าผู้ดำเนินการให้บริการวิชาการแก่สังคมเห็นความสำคัญของการประเมินผลสำเร็จของโครงการ นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 ลักษณะที่ 2 การให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ไม่ได้กำหนดเป็นโครงการ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ กลุ่มเป้าหมายไม่จำกัดคุณสมบัติของผู้รับบริการ และเป็นวิทยากรให้ความรู้มากที่สุด เช่นเดียวกับโครงการการให้บริการวิชาการแก่สังคม

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 53 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 10 ข้อ และอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ข้อ คือ แสดงถึงว่าผู้บริหารและวิทยากรรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองจึงมีความ

คาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านวิทยากร และด้านการประเมินผลทุกข้อมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกับวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข รายชื่อส่วนใหญ่จำนวน 56 ชื่อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 11 ชื่อ ได้แก่ การกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ให้บริการวิชาการแก่สังคมนอก เนื่องจากหน้าที่ที่รับผิดชอบ การส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้ประชาชน ระยะเวลาดำเนินการ 1-7 วัน 15-30 วัน 1-3 เดือน 4-6 เดือน และ 6 เดือนขึ้นไป วิธีการดำเนินการ ที่วิทยาลัยจัดทำเอง วิธีการให้บริการโดยการบรรยาย การประชุมวิชาการ คำนึงเนื้อหาการบริหาร การพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งส่วนใหญ่ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานทางการวิจัยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนก งามบัว (2524) พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์วิญญู ธรรมคุณ (2528) พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในงานด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูทั้งโดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เทียมเดช (2520) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารการศึกษา ครูและผู้นำท้องถิ่นในเขตการศึกษา 5 ทัศนคติเกี่ยวกับการบริการชุมชนของวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกันทั้งด้านบริการที่เป็นจริงและบริการที่ต้องการให้วิทยาลัยครูปฏิบัติ และ มยุรี ภูงามทอง (2527) ได้ศึกษาพบว่า ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการมีทัศนคติต่องานบริการชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรที่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมกับผู้บริหารและวิทยากรที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า รายชื่อส่วนใหญ่จำนวน 63 ชื่อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 4 ชื่อ ได้แก่ ด้านงบประมาณ แหล่งทุนอื่นจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เช่น มูลนิธิหรือเอกชน วิธีการดำเนินการวิทยาลัยจัดทำเอง ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาล การบริหารการพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่

ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Murphy(1975)ที่พบว่า กลุ่มอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมบริการชุมชนมีผลในทางบวกต่อการสอนการวิจัยของสถาบันมากกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมบริการชุมชนผลการวิจัยแสดงว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการแก่สังคมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกับผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคมรับรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เหมือนกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมจึงควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น ภาระงาน บุคลิกภาพ อายุมีผลต่อความคาดหวัง เกี่ยวกับการให้บริการแก่สังคมหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลจำนวน 11 แห่งมีนโยบายสนับสนุนจากต้นสังกัดเกี่ยวกับการให้บริการแก่สังคมแต่มีวิทยาลัยพยาบาลจำนวน 9 แห่ง ที่มีแผนงานการให้บริการแก่สังคม จะเห็นว่าแผนงานที่รองรับการให้บริการแก่สังคมยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ดังนั้นควรมีการจัดทำแผนแม่บทรองรับนโยบาย และจัดทำโครงการรองรับแผนงานเพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคมได้ครอบคลุม

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดของการให้บริการวิชาการแก่สังคม คือ ขาดอัตรากำลัง ซึ่งปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขในแนวทางที่เหมาะสมและทันห่วงที่ เช่น การนำทรัพยากรที่มีอยู่มากมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ การนำนักศึกษาไปให้บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย คือ นักศึกษาได้รับประสบการณ์ ประชาชนได้รับการบริการวิชาการ นอกจากนั้นอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกหน่วยงานมาเป็นวิทยากรในการให้บริการวิชาการแก่สังคม ปัญหาพร่องลงมา คือ งบประมาณอาจแก้ไขโดยการหางบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ หรือจากองค์กรเอกชนมาสนับสนุน หรือจากค่าลงทะเบียนจากผู้รับบริการวิชาการแก่สังคม นอกจากนี้ควรมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ เพื่อวางแผนในการให้บริการวิชาการแก่สังคมและหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมต่อไป และควรมีการประสานงานกันระหว่างวิทยาลัยพยาบาลให้ทราบถึงรูปแบบการดำเนินงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเป็นการประหยัดทรัพยากร

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยาจารย์เกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข รายชื่อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากจำนวนมากที่สุด แต่ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 10 ชื่อ คือ การกำหนดค่า

คอบแทนแก่ผู้ให้บริการวิชาการแก่สังคมนอก เนื่องจากหน้าที่ที่รับผิดชอบ การลดภาระงานด้านการสอนของวิทยากรยังให้มีเวลาให้บริการวิชาการแก่สังคมมากขึ้น ความคาดหวังด้านการหารายได้ให้กับวิทยาลัย จากทัศนคติของผู้รับบริการ เช่น ตามวัย ตามอาชีพ ตามระดับการศึกษา ความคาดหวังด้านงบประมาณของวิทยาลัย ความคาดหวังด้านงบประมาณจากค่าลงทะเบียนจากผู้มารับบริการในโครงการนั้นๆ ระยะเวลาดำเนินการ 8-14 วัน ด้านวิธีการดำเนินการที่วิทยาลัยจัดทำเอง ด้านวิธีการให้บริการโดยการบรรยาย ด้านเนื้อหาการบริหารการพยาบาล ด้านการประเมินผลที่ผู้บริหาร เป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และระดับค่อนข้างน้อยจำนวน 4 ข้อ คือ ระยะเวลาในการดำเนินการ 15-30 วัน 1-3 เดือน 4-6 เดือน 6 เดือนขึ้นไป จะเห็นว่าผู้บริหารและวิทยากรไม่ได้ให้ความสำคัญกับค่าคอบแทนอาจเนื่องจากการให้บริการวิชาการแก่สังคมเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง ดังนั้นไม่ควรนำค่าคอบแทนมากระตุ้นการให้บริการวิชาการแก่สังคม การให้บริการวิชาการแก่สังคมส่วนใหญ่ควรเป็นการให้บริการที่ไม่คิดค่าบริการ คุณสมบัติของผู้รับบริการควรจะถูกกำหนดตามลักษณะของโครงการให้บริการวิชาการนั้นๆ เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตรงตามกลุ่มเป้าหมาย งบประมาณควรมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณด้านนี้ให้ชัดเจน ด้านระยะเวลาการดำเนินการอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ดังนั้นการกำหนดระยะเวลาดำเนินการควรสอดคล้องกับการดำเนินการในแต่ละโครงการ วิธีการดำเนินการควรเน้นในรูปของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับชุมชน วิธีการให้บริการควรมีหลายรูปแบบในแต่ละโครงการ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการบริการ การบริหาร วิชาการซึ่งเกี่ยวกับการพยาบาล การประเมินผลควรเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการโดยตรง มีผู้บริหารเป็นผู้ประเมินคนเดียว

4. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกับวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขรายข้อส่วนใหญ่จำนวน 58 ข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยนี้ แต่มีจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ การกำหนดค่าคอบแทนแก่ผู้ให้บริการวิชาการแก่สังคมนอก เนื่องจากหน้าที่ที่รับผิดชอบ การส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้ประชาชน ระยะเวลาดำเนินการ 1-7 วัน 15-30 วัน 1-3 เดือน 4-6 เดือน และ 6 เดือนขึ้นไป วิธีการดำเนินการที่วิทยาลัยจัดทำเอง ด้านวิธีการให้บริการการบรรยายและการประชุมวิชาการ ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการให้บริการวิชาการแก่สังคมในแต่ละกลุ่มคือผู้บริหารและวิทยากรควรคำนึงถึงความคาดหวังที่แตกต่างกัน ซึ่งนำไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคมที่แตกต่างกัน

5. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรที่เคยร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมกับผู้บริหารและวิทยากรที่ไม่เคยร่วมกิจกรรม

การบริการวิชาการแก่สังคม รายชื่อส่วนใหญ่จำนวน 63 ชื่อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และมีจำนวน 4 ชื่อได้แก่ คำนงงบประมาณแหล่งทุนอื่นจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เช่น มูลนิธิหรือเอกชน วิธีการดำเนินการวิจัยจัดทำเอง คำนงเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาล การบริหารการพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อความคาดหวังต่อการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการทําวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทําการศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของผู้บริหารและวิทยากร
2. ควรทําการศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมในสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่นว่า ไม่จำกัดเฉพาะในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น เพื่อความครอบคลุมของการให้บริการวิชาการแก่สังคมในสถาบันการศึกษาพยาบาล
3. ควรทําการศึกษาหารูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมกับสภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาล เพื่อการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่มีประสิทธิภาพ
4. ควรทําการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล เช่น ภาระหน้าที่ บุคลากร ระดับการศึกษา เพื่อนําผลการศึกษามาพัฒนางานบริการวิชาการแก่สังคม
5. ควรทําการศึกษาความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมกับชุมชนนั้นๆ
6. ควรทําการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อจะได้เป็นข้อมูลเบื้องต้น นําไปสู่การปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่อไป
7. การศึกษาความคาดหวังควรกำหนดระยะเวลาของความคาดหวังว่าอยู่ในช่วงใด เช่น ความคาดหวังในระยะสั้น(ภายใน 1 ปี) ความคาดหวังในระยะปานกลาง(ภายในระยะเวลา 1-3 ปี) ความคาดหวังในระยะยาว(ภายในระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป)